

„Sielrankšluosčiai“ - paroda, skirta paminėti dailininko Prano Gailiaus 90-osioms gimimo metinėms

Pranas Gailius (1928–2015) – vienas kūrybingiausių išeivijos menininkų, gyvenęs ir kūręs Paryžiuje. Lietuvos publika pirmą kartą susipažino su P. Gailiaus kūryba 2006 metais.

Pranas mokėsi pas tapytoją Ferdinand'ą Légér (1881–1955) ir laikė save tikru šio dailininko mokiniu. „Légér mokė ne kopijuoti, o ieškoti savo stiliaus“, – pasakojo dailininkas. Tad ir jo kūryboje tiesioginės F. Légér įtakos menotyrininkai neįžvelgia. Dailininko kūrybinis palikimas gausus – grafikos lakštai, piešti anglimi, tušu, tapyti aliejumi, akrilu paveikslai. P. Gailius surengė daugybę parodų užsienyje – Berlyne, Miunchene, Štutgarte, Čikagoje, Tokijoje, Ženevoje ir kt.

Parodoje pristatomi ciklai – „Incablock“ (1972) ir „Sielrankšluosčiai“ (~1987), bei mažų formatų tapyba. Ciklas „Sielrankšluosčiai“ (~1987) – išskirtinis dailininko kūryboje, gimęs iš ilgesio prarastai tėvynei (kurios nematė keturis dešimtmečius), iš praleistos Žemaitijoje vaikystės reminiscencijų. Pranas daugiausiai kūrė ekspresyvia abstrakcionistine maniera, tačiau šiame cikle mintimis ir darbais sugrįžta į Lietuvą. Ciklas „Sielrankšluosčiai“ ne tik atspindi lietuvišką tematiką, bet ir žaidžia lietuvių liaudies drožybai būdingais ornamentais, liaudies tekstilės spalviniais deriniais. Dailininkas pasakoja: „Norėjau perteikti klumpių kaukšėjimą, mergų ir bernų sutartines, traukiamas grįžtant iš laukų namo, gaidžių giedojimą“. Cikle išryškėja archajiškos lietuvių liaudies meno tradicijos įtaka, kuri dailininkui tapo galingu, gyvu šaltiniu. Ciklo pavadinimas – „Sielrankšluosčiai“ – tai Prano

sugalvotas originalus naujadaras, žodžių „siela“ ir „sienrankšluostis“ junginys. Ant sienos ant specialaus skersinio kabinamas rankšluostis, kuriuo nušluostomos po dienos darbų numazgotos rankos, tampa - it kokia Veronikos drobulė - sielos veidrodžiu, taja drobule, kurioje mistišku būdu prieglobstį randa siela.

Sukurti grafikos ciklą „Incablock“ dailininką inspiravo vaikystės prisiminimai: „Incablockas - tai iš mano vaikystės atsiminimų ateinantis senelės verpimo ratelis: tai pats ratelis, ant jo uždėta ornamentais raižyta verpstė, taip pat siūlas ir jo grafiškas šokis kai jį verpia, įtampa ir atsipalaidavimas prieš susivejant į kamuolį. Ir senelė. Žmogus ir įrankis. Tik įrankis ir žmogus turi savo patirčių istoriją, pergyvenimo svorį. Kaip įrankis yra pritaikytas savo paskirčiai, taip ir žmogus turi savo likimą, savo paskirtį.“

„Kaip rateliai, kaip klumpės incablokų formos uždarytos.

Jeigu negirdėsi klumpių darant

Klam! Klam! Klam!

Jeigu negirdėsi ratelio vilnoniško zirzgimo

Kur tos mergos?!

Mano leitmotyvas!!!

Incablokai papuošti klumpių-kojų noru.“

Pranas Gailius

Ši paroda galerijoje *Kunstkamera* atidaroma Prano 90-ųjų gimimo metinių proga - sausio 22 d. Gyvybingas, vitališkas, kupinas gyvenimo džiaugsmo dailininkas šio jubiliejaus, deja, nesulaukė. Pranas paliko mus prieš porą metų, tačiau jo atminimas yra gyvas visų jį pažinojusių širdyse. Iš jo iki šiol galima pasisemti džiaugsmingo įkvėpimo gyvenimo rutinoje.

Paroda veiks galerijoje *Kunstkamera* (Ligoninės g. 4, Vilnius) iki 2018 m. vasario 24 dienos.

www.kunstkamera.lt | www.menorinka.lt